

בוא א מיי פיו מהלכות
מלוה ולה הלכה ו
וע"ש טושי"ע י"ד ס"י קעד
סעיף ד:
בוא ב מיי שם הלכה ד
ועי' בהשגות ובמניח
משנה סמוג שם טושי"ע י"ד
ס"י קעד סעיף ד:
בוא ג מיי שם הלכה ו
סמוג שם טושי"ע י"ד
ס"י קעד סעיף ד:
בוא ד מיי שם טושי"ע
שם סעיף ה:
ג ה מיי שם טושי"ע שם
סעיף ו:
גא ו מיי שם טושי"ע שם
סעיף א בה"ג:
גב ז מיי פ"ז שם הל' ז
ועי' בהשגות ובמ"מ
סמוג שם טושי"ע י"ד ס"י
קעד סעיף ד:
גה ח מיי שם פ"ז הל' ה
ופי"א מהל' מברה הל' יא
הל' יא סמוג שם וס"י פכ
טושי"ע י"ד ס"י קעד סעיף
א וטושי"ע ח"מ ס"י ח
סעיף ו:
גד ט מיי פ"ז מהל'
מלוה ולה הלכה ה
ופי"א מהל' מברה הל' יא
סמוג שם טושי"ע י"ד שם
וטושי"ע ח"מ שם סעיף ז:

והלכתא כרב חמא. אור"ת להלכתא נמי כר"ג כטרשא מדקאמר
לקמן (דף סה.) לית הלכתא כטרשא ודפפונאי מכלל
דזהנך הוי הלכתא והא דנקט הכא הלכתא כרב חמא לא אתא
לאשמועינן אלא לאפקוקי דרב פפא והיינו טעמא דר"ג לא שרי אלא בדללא
קך אבל רב פפא ורב חמא איירו
אפילו בקך או כשהשער קצוב דהוי
קקך ורב פפא אשינויא דרב נחמן
קאי דשאי הכא דקך לה ולא גרסי'
במילתא דרב פפא טרשא דידי ודאי
שרי דמשמע לישנא דודאי דיותר שרי
מדרב נחמן אלא גרסינן טרשא דידי
שרי ואי גרס ליה איכא למימר
דלסקנא דרב פפא דלא אויל בתר לוקח
שרי טפי אבל לפי האמת דרב נחמן
האי גאון בשער מ"ג דהלכתא כטרשא
דרב נחמן [א] אך פירש טרשא דר"ג
בע"א ממה שאנו מפרשים:

רב הונא אמר מוכר אוב"ב פירות
בו. ולא רלו לפרש לוקח אוכל
פירות ודלמא ליה ארעא קנויה לך
מעכשיו וחוזי ליהוי הלוואה גבך
כדסמך דלמתי' קיימי דקמי
הכא מעות וטול את שלך ומשמע
בלא גאון בשער מ"ג דהלכתא כטרשא
דרב נחמן [א] אך פירש טרשא דר"ג
בע"א ממה שאנו מפרשים:
רב הונא אמר מוכר אוב"ב פירות
בו. ולא רלו לפרש לוקח אוכל
פירות ודלמא ליה ארעא קנויה לך
מעכשיו וחוזי ליהוי הלוואה גבך
כדסמך דלמתי' קיימי דקמי
הכא מעות וטול את שלך ומשמע
בלא גאון בשער מ"ג דהלכתא כטרשא
דרב נחמן [א] אך פירש טרשא דר"ג
בע"א ממה שאנו מפרשים:
רב הונא אמר מוכר אוב"ב פירות
בו. ולא רלו לפרש לוקח אוכל
פירות ודלמא ליה ארעא קנויה לך
מעכשיו וחוזי ליהוי הלוואה גבך
כדסמך דלמתי' קיימי דקמי
הכא מעות וטול את שלך ומשמע
בלא גאון בשער מ"ג דהלכתא כטרשא
דרב נחמן [א] אך פירש טרשא דר"ג
בע"א ממה שאנו מפרשים:

והלכתא כרב חמא והלכתא כרב אלעזר
והלכתא כרבי ינאי דאמר מה לי הן ומה
לי דמיהון: **מתני'** מוכר לו את השדה
ונתן לו מקצת דמים ואמר לו אימתי שתוציא
הבא מעות וטול את שלך אסור להלווה על
שדהו ואמר לו אם אי אתה נותן לי מבאן
ועד שלש שנים הרי היא שלי הרי היא שלו
וכך היה ביתוס בן זונין עושה ע"פ חכמים:
גמ' מי אוכל פירות רב הונא אמר מוכר
אוכל פירות רב ענן אמר משלשין את
הפירות ולא פליגי הא דאמר לבי מיייתת
קני הא דאמר לבי מיייתת קני מעכשיו תני
רב ספרא ברבי דבי רבי חייא פעמים
ששניהם מותרין פעמים ששניהם אסורין
ופעמים שהמוכר מותר ולוקח אסור ופעמים
שהלוקח מותר ומוכר אסור עני רבא בתריה
פעמים ששניהם מותרין דאמר ליה קני
כשיעור זוזך פעמים ששניהם אסורין דא"ל
לבי מיייתת קני מעכשיו פעמים מוכר מותר
ולוקח אסור דאמר ליה לבי מיייתת קני
פעמים שהלוקח מותר ומוכר אסור דאמר
ליה קני מעכשיו וזוואי ליהו הלוואה גבך
מאן תנא שניהם אסורין אמר רב הונא
בריה דרב יהושע דלא כרבי יהודה דאי
רבי יהודה הא אמר ע"ד אחד ברביית
מותר: ומשכן לו בית משכן לו שדה ואמר
לו לבשתרצה למוכרם לא תמוכרם אלא
לי בדמים הללו אסור בשוייהן מותר מאן
תנא בדמים הללו אסור אמר רב הונא
בריה דרב יהושע דלא כרבי יהודה דאי רבי
יהודה האמר ע"ד אחד ברביית מותר:
המוכר לו בית מוכר לו שדה ואמר לו לבשיהו
לי מעות החזירים לי אסור לבשיהו לך מעות
אחזירים לך מותר: מאן תנא אמר רב הונא
בריה דרב יהושע דלא כרבי יהודה דאי רבי
יהודה האמר ע"ד אחד ברביית מותר מאי
שנא רישא וכו"ש סיפא אמר רבא (רישא
דלא א"ל מדעתיה) סיפא דא"ל מדעתיה:
ההוא גברא דובין ליה ארעא לחבריה שלא
באחריות חזייה דהוה קא עציב אמר ליה
אמאי עציבת אי טרפו לה מינך מגבינא
לך שופרא שבהא ופירי אמר אמבימר
פטובי

והלכתא כרב חמא והלכתא כרב אלעזר
והלכתא כרבי ינאי דאמר מה לי הן ומה
לי דמיהון: **מתני'** מוכר לו את השדה
ונתן לו מקצת דמים ואמר לו אימתי שתוציא
הבא מעות וטול את שלך אסור להלווה על
שדהו ואמר לו אם אי אתה נותן לי מבאן
ועד שלש שנים הרי היא שלי הרי היא שלו
וכך היה ביתוס בן זונין עושה ע"פ חכמים:
גמ' מי אוכל פירות רב הונא אמר מוכר
אוכל פירות רב ענן אמר משלשין את
הפירות ולא פליגי הא דאמר לבי מיייתת
קני הא דאמר לבי מיייתת קני מעכשיו תני
רב ספרא ברבי דבי רבי חייא פעמים
ששניהם מותרין פעמים ששניהם אסורין
ופעמים שהמוכר מותר ולוקח אסור ופעמים
שהלוקח מותר ומוכר אסור עני רבא בתריה
פעמים ששניהם מותרין דאמר ליה קני
כשיעור זוזך פעמים ששניהם אסורין דא"ל
לבי מיייתת קני מעכשיו פעמים מוכר מותר
ולוקח אסור דאמר ליה לבי מיייתת קני
פעמים שהלוקח מותר ומוכר אסור דאמר
ליה קני מעכשיו וזוואי ליהו הלוואה גבך
מאן תנא שניהם אסורין אמר רב הונא
בריה דרב יהושע דלא כרבי יהודה דאי
רבי יהודה הא אמר ע"ד אחד ברביית
מותר: ומשכן לו בית משכן לו שדה ואמר
לו לבשתרצה למוכרם לא תמוכרם אלא
לי בדמים הללו אסור בשוייהן מותר מאן
תנא בדמים הללו אסור אמר רב הונא
בריה דרב יהושע דלא כרבי יהודה דאי רבי
יהודה האמר ע"ד אחד ברביית מותר:
המוכר לו בית מוכר לו שדה ואמר לו לבשיהו
לי מעות החזירים לי אסור לבשיהו לך מעות
אחזירים לך מותר: מאן תנא אמר רב הונא
בריה דרב יהושע דלא כרבי יהודה דאי רבי
יהודה האמר ע"ד אחד ברביית מותר מאי
שנא רישא וכו"ש סיפא אמר רבא (רישא
דלא א"ל מדעתיה) סיפא דא"ל מדעתיה:
ההוא גברא דובין ליה ארעא לחבריה שלא
באחריות חזייה דהוה קא עציב אמר ליה
אמאי עציבת אי טרפו לה מינך מגבינא
לך שופרא שבהא ופירי אמר אמבימר
פטובי

והלכתא כרב חמא והלכתא כרב אלעזר
והלכתא כרבי ינאי דאמר מה לי הן ומה
לי דמיהון: **מתני'** מוכר לו את השדה
ונתן לו מקצת דמים ואמר לו אימתי שתוציא
הבא מעות וטול את שלך אסור להלווה על
שדהו ואמר לו אם אי אתה נותן לי מבאן
ועד שלש שנים הרי היא שלי הרי היא שלו
וכך היה ביתוס בן זונין עושה ע"פ חכמים:
גמ' מי אוכל פירות רב הונא אמר מוכר
אוכל פירות רב ענן אמר משלשין את
הפירות ולא פליגי הא דאמר לבי מיייתת
קני הא דאמר לבי מיייתת קני מעכשיו תני
רב ספרא ברבי דבי רבי חייא פעמים
ששניהם מותרין פעמים ששניהם אסורין
ופעמים שהמוכר מותר ולוקח אסור ופעמים
שהלוקח מותר ומוכר אסור עני רבא בתריה
פעמים ששניהם מותרין דאמר ליה קני
כשיעור זוזך פעמים ששניהם אסורין דא"ל
לבי מיייתת קני מעכשיו פעמים מוכר מותר
ולוקח אסור דאמר ליה לבי מיייתת קני
פעמים שהלוקח מותר ומוכר אסור דאמר
ליה קני מעכשיו וזוואי ליהו הלוואה גבך
מאן תנא שניהם אסורין אמר רב הונא
בריה דרב יהושע דלא כרבי יהודה דאי
רבי יהודה הא אמר ע"ד אחד ברביית
מותר: ומשכן לו בית משכן לו שדה ואמר
לו לבשתרצה למוכרם לא תמוכרם אלא
לי בדמים הללו אסור בשוייהן מותר מאן
תנא בדמים הללו אסור אמר רב הונא
בריה דרב יהושע דלא כרבי יהודה דאי רבי
יהודה האמר ע"ד אחד ברביית מותר:
המוכר לו בית מוכר לו שדה ואמר לו לבשיהו
לי מעות החזירים לי אסור לבשיהו לך מעות
אחזירים לך מותר: מאן תנא אמר רב הונא
בריה דרב יהושע דלא כרבי יהודה דאי רבי
יהודה האמר ע"ד אחד ברביית מותר מאי
שנא רישא וכו"ש סיפא אמר רבא (רישא
דלא א"ל מדעתיה) סיפא דא"ל מדעתיה:
ההוא גברא דובין ליה ארעא לחבריה שלא
באחריות חזייה דהוה קא עציב אמר ליה
אמאי עציבת אי טרפו לה מינך מגבינא
לך שופרא שבהא ופירי אמר אמבימר
פטובי

והלכתא כרב חמא והלכתא כרב אלעזר
והלכתא כרבי ינאי דאמר מה לי הן ומה
לי דמיהון: **מתני'** מוכר לו את השדה
ונתן לו מקצת דמים ואמר לו אימתי שתוציא
הבא מעות וטול את שלך אסור להלווה על
שדהו ואמר לו אם אי אתה נותן לי מבאן
ועד שלש שנים הרי היא שלי הרי היא שלו
וכך היה ביתוס בן זונין עושה ע"פ חכמים:
גמ' מי אוכל פירות רב הונא אמר מוכר
אוכל פירות רב ענן אמר משלשין את
הפירות ולא פליגי הא דאמר לבי מיייתת
קני הא דאמר לבי מיייתת קני מעכשיו תני
רב ספרא ברבי דבי רבי חייא פעמים
ששניהם מותרין פעמים ששניהם אסורין
ופעמים שהמוכר מותר ולוקח אסור ופעמים
שהלוקח מותר ומוכר אסור עני רבא בתריה
פעמים ששניהם מותרין דאמר ליה קני
כשיעור זוזך פעמים ששניהם אסורין דא"ל
לבי מיייתת קני מעכשיו פעמים מוכר מותר
ולוקח אסור דאמר ליה לבי מיייתת קני
פעמים שהלוקח מותר ומוכר אסור דאמר
ליה קני מעכשיו וזוואי ליהו הלוואה גבך
מאן תנא שניהם אסורין אמר רב הונא
בריה דרב יהושע דלא כרבי יהודה דאי
רבי יהודה הא אמר ע"ד אחד ברביית
מותר: ומשכן לו בית משכן לו שדה ואמר
לו לבשתרצה למוכרם לא תמוכרם אלא
לי בדמים הללו אסור בשוייהן מותר מאן
תנא בדמים הללו אסור אמר רב הונא
בריה דרב יהושע דלא כרבי יהודה דאי רבי
יהודה האמר ע"ד אחד ברביית מותר:
המוכר לו בית מוכר לו שדה ואמר לו לבשיהו
לי מעות החזירים לי אסור לבשיהו לך מעות
אחזירים לך מותר: מאן תנא אמר רב הונא
בריה דרב יהושע דלא כרבי יהודה דאי רבי
יהודה האמר ע"ד אחד ברביית מותר מאי
שנא רישא וכו"ש סיפא אמר רבא (רישא
דלא א"ל מדעתיה) סיפא דא"ל מדעתיה:
ההוא גברא דובין ליה ארעא לחבריה שלא
באחריות חזייה דהוה קא עציב אמר ליה
אמאי עציבת אי טרפו לה מינך מגבינא
לך שופרא שבהא ופירי אמר אמבימר
פטובי

והיכא דאמר ליה קני מעכשיו וחוזי ניהו הלוואה גבך הרי קנויה לו
מעכשיו ואם יאכל מוכר פירות הרי הוא רבית: משכן לו בית. צרייתא
היא: דמיים הללו. פסק לו דמיים מועטים להוסיף לו על מעות הלוואה
להלמיתה לו אם בא למוכרה: דא אחד. האי נמי דלמא לא אתי
לידי רבית דלא ירצה למוכרה לעולם ולרבי יהודה אם ירצה
למוכרה מותר ליה לקבלה דמיים שפסק דמתחילת התנאי דא
מוכר ע"מ כן אתי מוכר לך שכשיהיו לי מעות החזירים לי וטול
מוכר. ולקמיה מפרש טעמא: מאן סנא. אחיבור קאי: ה"ג דאמר ליה מדעסו. אם חרצה אחיבורם ולא שמתבעני דבין הלך מותר דאי
נמי חזר וקיצל מעותיו עד עכשיו שלו היתה וחזר ומוכרה לו אבל רישא שע"כ צריך להחזיר מעיקרא לאו מכר הוא: שלא באחריות. שאם
יטרפנה בעל חוב שלי לא אחזיר לך כלום וכגון דפריש ליה הכי בהדיא בשטרלא דאי מסתמא הא מוקמינא (לעיל ד' טו:) כשמואל דאמר
אחריות טעות סופר: מגבינא שופרא שבהא ופירי. מעידית שנכסי אפרע לך אף את השבח שתצביח והפירות שיטרפו ממך:
פטומי

[א] לעיל סא: תמורה ו, א.
[ב] לעיל סג, א. [ג] לעיל סג, א.
[ד] רש"ל מוסק זה.
[ה] [ג"ל כרשא, ו] פ"י הא
דרב פפא, [ו] [הא מן
במתני הלוה כ"ל, ו].
[ח] [ג"ל מעכשיו, ט] [ג"ל
לגבי מלוה,

הגהות הב"ח

[א] תוס' ד"ה לא וכו'
י"ל דלמאי דמוקי לה
דא"ל קני מעכשיו א"ש:

הגהות הגר"א

[א] תוס' ס"ה ו' והלכתא.
אך פירש כו'. י"ב
שפי' כעין טרשא דר"פ
בתשרי כשער של יוסן
ופריך ממתי' ומשי'
דכאן לא קן אלא כמו
שהיה השער או ושמא
לא ימיקר או ודקאמר
אם מעכשיו כו'. ודעת
הרמב"ם ורמב"ן כדעת
הר"ף ועי' במלחמות וע'
ה"א ד"ה אפילו: